

Agenda voor de Sport 2015-2019

Samen Bewegen

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inleiding	4
1. Visie, missie en ambities	6
2. Sport en Bewegen in het sociaal domein	7
3. Sportstimuleringsfonds	11
a. Sportverenigingen in het sociaal domein	11
b. Breedtesportactiviteiten	12
c. Ouderensportfonds	12
d. Verenigingsondersteuning	13
e. Beweegvriendelijke omgeving	14
f. Topsport en talentontwikkeling	14
g. (Top)sportevenementen	15
4. Bezuinigingsopdracht accommodaties	17
5. Financiën	18
6. Samenvatting	19
Bijlage 1 continueren Speerpunten Agenda voor de Sport 2010-2014	21
Bijlage 2 Stand van Zaken Beleidsuitvoeringsplan Sportaccommodaties	23
Bijlage 3 LHBT emancipatie en gelijkheid in sport	24
Literatuurlijst	25

Voorwoord

Je ziet ze gaan door de wijk, op de fiets of een balletje trappend op de speelplaats. Jongens en meisjes in het tenue van hun eigen sportvereniging. Ik vind dat een prachtig beeld, dat op zaterdagmiddag de Haarlemse wijken bontgekleurd zijn van al die verschillende shirtjes, sjaaltjes en petjes; of het nou de voetbalvereniging is, de honkbal, of de hockeyclub. Wat mij betreft is dat waar in Haarlem de sport voor staat; voor het rijke verenigingsleven, het clubgevoel, de trots op de gezamenlijke prestatie en het zelf organiserend vermogen.

De komende vier jaar willen wij daar als gemeente met de Agenda voor de Sport 2015-2019 nog meer op inzetten. In een tijd waarin de overheid terug treedt, een tijd van bezuinigingen, zie je gelukkig dat de dynamiek in de wijken toeneemt. Mensen vallen nog altijd terug op het gemeenschapsgevoel in hun eigen wijk. Daar dragen de verenigingen voor een groot deel aan bij en wij willen dat graag versterken en aanmoedigen. Daarom is het Sportstimuleringsfonds ingesteld. Zorgen dat iedereen kan meedoen; door zelf actief te sporten, door als vrijwilliger actief te zijn in de vereniging, of door de vereniging te ondersteunen bij initiatieven in de breedte. Want waarom zou je het sportcomplex overdag niet benutten voor andere activiteiten, voor bijvoorbeeld ouderen, of bewegingsactiviteiten met lichamelijk gehandicapten. Wij willen sport in de breedste zin koppelen aan het sociaal domein.

Maar ook sport ontkomt niet aan bezuinigingen. We staan voor de opgave om hetzelfde te presteren met 300.000 euro minder. Dat willen we zoveel mogelijk realiseren door kritisch te kijken naar de exploitatielasten van de accommodaties. En ook daarbij doen we een beroep op de verenigingen; samen moeten we er uit komen.

Een nieuw en wat mij betreft prikkelend element in de sportagenda is dat het Sportstimuleringsfonds ook kansen biedt aan verenigingen om zelf ideeën en initiatieven te ontwikkelen die ze kunnen indienen voor bijvoorbeeld versterking van het verenigingsbestuur, het werven van vrijwilligers of nieuwe breedtesport activiteiten. Verder blijven we natuurlijk de topsportverenigingen ondersteunen in hun talentontwikkeling. Dat geldt ook voor steun aan (top)sportevenementen, waarbij we graag zien dat ze nog meer de verbinding aangaan met bestaande verenigingen. We hebben in Haarlem immers een aantal grote talenten en kampioenen rondlopen; hoe mooi is het als we hun succes en dat van hun vereniging, kunnen koppelen aan evenementen met (inter)nationale allure.

Merijn Snoek

Wethouder sport

Inleiding

De Agenda voor de Sport 2015-2019 is een vervolg op de Agenda voor de Sport 2010-2014. De basis voor het beleid blijft onverminderd van kracht (bijlage 1). Het grote verschil met het voorgaande sportbeleid is dat we op een vernieuwende manier naar maatschappelijke vraagstukken kijken.

De aanleiding hiervoor is dat het Rijk en de provincies taken hebben overgedragen aan gemeenten. Gemeenten hebben per 2015 de verantwoordelijkheid voor jeugdzorg, werk en inkomen en ondersteuning van langdurig zieken en ouderen. De visie van het kabinet is zorg en ondersteuning zo dicht mogelijk bij burgers te organiseren. Het doel is om burgers zoveel mogelijk mee te laten doen in de maatschappij en ze zo lang mogelijk veilig en zelfstandig in hun eigen omgeving te laten wonen. Deze Agenda beschrijft welke bijdrage sport in het sociale domein kan leveren.

In het coalitieakkoord Samen Doen! (2014) is nadrukkelijk aandacht gevraagd voor sport:

De Agenda voor de Sport vormt het uitgangspunt voor het sportbeleid. Ook de wereld van de sport ontkomt niet aan bezuinigingen. Desondanks willen wij middelen vrijmaken om de ontwikkeling van topsport, breedtesport, talentontwikkeling en sportevenementen (Sportstimuleringsfonds) de komende bestuursperiode mogelijk te maken. Wij zien goede koppelingen tussen sport en de oplossing voor maatschappelijke vraagstukken. Wij ontwerpen hiervoor een meer gedifferentieerde subsidiestructuur, waarbij ook een bijdrage aan verenigingen mogelijk is, als zij bijdragen aan deze oplossingen.

Naast de bijdrage die sport aan het sociaal domein gaat leveren benoemt deze Agenda ook nieuwe speerpunten op gebied van topsportbeleid, sportevenementen en de 'beweegvriendelijke' omgeving. Met het Sportstimuleringsfonds is doorontwikkeling van het beleid voor topsporttalenten toch mogelijk. Sportevenementen blijven behouden. Met de extra subsidie via het Sportstimuleringsfonds is ruimte voor een gedifferentieerde subsidiestructuur.

In 2012 en 2013 werden achtereenvolgens de Strategische Visie op sportaccommodaties en het Beleidsuitvoeringsplan Sportaccommodaties vastgesteld. Deze beleidsnota's gelden als kaderstellend, ook als het gaat om het accommodatiebeleid van de komende jaren.

Bijlage 2 geeft een overzicht van de stand van zaken.

Voor de bezuinigingsopdracht van € 300.000 volgt in 2015 een voorstel. Het hoofdstuk 'Bezuiniging sportaccommodaties' geeft uitleg over de aanpak.

Er is een kort hoofdstuk opgenomen over hoe de omgeving van de Haarlemmer aantrekkelijk gemaakt kan worden zodat hij of zij buiten kan bewegen.

Totstandkoming

Voor de totstandkoming van de Agenda voor de Sport is veel gesproken met andere gemeentelijke beleidsafdelingen. Ook zijn er sessies geweest waarbij zowel met interne als externe partners is gebrainstormd over toekomstig sportbeleid. Deze sessies gingen over breedtesport, topsport en talentontwikkeling en over sport in het sociaal domein.

Tot slot is de klankbordgroep buitensport geraadpleegd over de te volgen koers en is op het sportbestuurdersoverleg en op de Facebookpagina 'Haarlem Sport' om input gevraagd.

Het Regeerakkoord 'Bruggen slaan' (2012) onderschrijft de rol van sport:

"Sport brengt mensen bij elkaar en is van groot maatschappelijk belang. Kinderen verwerven belangrijke sociale vaardigheden. Voldoende en veilig sporten houdt jonge en oude mensen fitter en gezonder. We willen dat meer mensen kunnen sporten en bewegen in hun eigen omgeving. Er zijn nog veel mogelijkheden om de openbare ruimte beter te benutten."

Leeswijzer

De Agenda voor de Sport is opgebouwd uit vier hoofdstukken. We beginnen met een beschrijving van de visie, missie en doelstellingen van het Haarlems sportbeleid.

Vervolgens volgen de hoofdstukken over sport in het sociale domein, het sportstimuleringsfonds en de bezuiniging op sportaccommodaties.

1. Visie, missie en ambities

De Agenda voor de Sport 2015-2019 is een kaderstellend beleidsdocument. De gemeente Haarlem heeft de volgende visie, missie, ambities en doelstellingen.

Visie

In Haarlem moet iedereen die dat wil kunnen sporten. De gemeente Haarlem gelooft in de positieve kracht van sport en gebruikt sport als een maatschappelijk bindmiddel in de wijk.

Missie

De gemeente Haarlem zet zich in voor de bereikbaarheid, beschikbaarheid en betaalbaarheid van sport, natuurlijk binnen de financiële mogelijkheden van de stad.¹

De gemeente Haarlem wil het rijke en diverse verenigingsleven behouden en versterken, waar mogelijk door het benutten en vergroten van het zelforganiserend vermogen van verenigingen en bewoners.

Ambities

De sportparticipatie van Haarlemmers boven de vijftien jaar is toegenomen van 59% in 2009 tot 68% nu². Om deze hoge sportdeelname te behouden of te verhogen, blijft er aandacht voor een laagdrempelig sportaanbod op goed onderhouden sportaccommodaties en in de wijken. Sport moet voor iedereen toegankelijk zijn. Voor doelgroepen voor wie sport niet zo vanzelfsprekend is, is extra aandacht.

Doelstellingen

De volgende doelstellingen zijn opgenomen in de programmabegroting 2015-2019 van de gemeente Haarlem:

1. Inzet combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches continueren waardoor alle Haarlemmers in de buurt kunnen sporten
2. Stimuleren dat sportverenigingen betrokken zijn bij ontwikkelingen in het sociaal domein
3. Versterken van sportverenigingen
4. Faciliteren (top)sportinfrastructuur (onderwijs, advies)
5. Faciliteren (top)sportevenementen

---

¹ Uit: Strategische visie Sportaccommodaties, 2012, Gemeente Haarlem

² Uit: Omnibus gemeente Haarlem 2014

2. Sport en bewegen in het sociaal domein

Waar sport eind jaren negentig nog vooral werd gezien als 'doel', is het accent sinds begin deze eeuw steeds meer verschoven naar middel. Behalve een preventief middel werd sport een middel om maatschappelijke vraagstukken aan te pakken. Nederland verschuift van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving. Sport is met zijn grote aantal vrijwilligers al een mini-participatiesamenleving. In de volgende paragrafen wordt uiteengezet welke bijdrage de sportsector kan leveren aan het sociaal domein.

Sport in het sociaal domein

Sport en bewegen kunnen een toegevoegde waarde hebben voor het bereiken van doelen op verschillende andere beleidsterreinen, zoals volksgezondheid, welzijn en de Wmo, ouderenbeleid, onderwijs en jeugd, minimabeleid, arbeidstoeleiding, toerisme en recreatie.

De doelen van het sociaal domein zijn opgenomen in de Programmabegroting. Sport kan een bijdrage leveren aan een aantal doelstellingen die in de programmabegroting zijn benoemd. Hieronder verwijzen we naar de doelstellingen van de programmabegroting (programma 1, 3 en 6) en de rol van sport hierin.

Programma 1 Maatschappelijke Participatie

Versterken sociale netwerken

Sociale netwerken zijn van groot belang voor de maatschappelijke en sociale participatie van mensen. Sport als middel is hiervoor zeer geschikt. De sportvereniging is niet alleen een plek om te sporten, maar ook om samen te komen en mensen te ontmoeten, waarbij een netwerk kan worden opgebouwd.

Om deze redenen kan de sportvereniging juist een plek zijn om mensen naar door te verwijzen, onder andere als eenzaamheid of een isolement dreigt of speelt.

Voor de verschillende doelgroepen met verschillende behoeften, is een curatief of preventief aanbod mogelijk. De activiteiten die nu al worden gedaan, zoals aangepast sporten voor mensen met een (geestelijke) beperking, aanbod om (eenzame) ouderen te activeren en aanbod voor jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt zijn voorbeelden van integratie van kwetsbare groepen door middel van sport. Wij willen bereiken dat LHBT'ers gemeenschap (Lesbiennes, Homoseksuelen, Bisexuelen en Transgenders) op eenzelfde wijze worden behandeld als andere sporters. Sportverenigingen worden gestimuleerd aandacht te besteden aan de gelijke behandeling van LHBT'ers in de sport. Onderzocht wordt hoe bij sportevenementen het LHBT-beleid kan worden betrokken. Bijlage 3 geeft achtergrondinformatie over LHBT-emancipatie en gelijkheid in de sport.

Bijdrage door sport:

- Versterken van de sportverenigingen, zodat deze de activiteiten voor doelgroepen in dit domein kunnen opvangen.
- Samenwerking met de diverse organisaties voor geestelijke gezondheidszorg of andere instellingen voor activering van kwetsbare groepen.
- Continueren aanpak Aangepast sporten.
- Stimuleren van acceptatie en de gelijke behandeling van LHBT'ers bij sportverenigingen.
- Aandacht voor het LHBT-beleid bij sportevenementen en –activiteiten
- Afstemming met de uitvoerende partners van het regenboogbeleid en SportSupport over de activiteiten m.b.t. gelijke behandeling van LHTB'ers.

Opvoeden en opgroeien

Meer ontwikkelkansen voor jeugd en Ondersteuning kwetsbare Haarlemmers en Haarlemse gezinnen.

Er zijn verschillende sportprojecten die bijdragen aan een veilige en stimulerende leefomgeving ten behoeve van optimale ontwikkelkansen voor het kind en ondersteuning van opvoeders.

De bekendste hiervan is Sport in de Wijk. Een interventie die al sinds 2000 een rol heeft in de stad om de leefbaarheid in bepaalde wijken te verbeteren. Sport is een goed middel om te leren omgaan met winst en verlies, agressieregulering en fair play. De sportbuurtwerkers, combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches in Haarlem vervullen hierin al jaren een taak. Ook het onderwijs is hier intensief bij betrokken. Via School in de Wijk (Brede School ontwikkeling) kunnen diverse (na)schoolse activiteiten worden uitgevoerd.

Bijdrage door sport

- Behoud van het bestaande aanbod Sport in de Wijk, projecten vanuit School in de Wijk, combinatiefuncties en buurtsportcoaches.
- Versterken van de signaleringsfunctie richting onder andere de sociale wijkteams en intensiveren van de samenwerking met de CJG-coaches en welzijnsorganisaties.

Fysieke en geestelijke gezondheid

Haarlemmers sporten of bewegen regelmatig en Minder gezondheidsverschillen tussen stadsdelen en groepen.

Sporten en bewegen dragen vanzelfsprekend bij aan de lichamelijke gezondheid. De jeugd en ouderen (50+) zijn als prioritaire doelgroepen aangewezen in het gemeentelijk gezondheidsbeleid.

Er is aandacht voor het terugdringen van

De buurtsportcoach Centrum/Zuid-West is binnen het stadsdeel hét aanspreekpunt voor sport en bewegen. Hij geeft gymles op de Hannie Schaftschool, Sport in de Wijk op pleinen/gymzalen en organiseert/stimuleert sport en bewegen. Het pedagogisch klimaat op de school neemt de buurtsportcoach mee in de activiteiten in de wijk, waardoor de kinderen op meerdere plaatsen in de wijk hiermee worden geconfronteerd en gedrag beter aanleren. Vanuit het afgeronde project 'Gezonde Wijk Rozenprieel' heeft de buurtsportcoach een activiteit speciaal voor meisjes voortgezet. Via dit project heeft hij de sportverenigingen beter leren kennen en neemt hij de kinderen letterlijk, soms ondersteund door de JeugdSportPas, aan de hand mee naar een sportvereniging. Over de invulling van de activiteiten in de wijk en het gedrag van de kinderen/jongeren onderhoudt de buurtsportcoach regelmatig contact met de jongerenwerkers van Haarlem Effect.

De buurtsportcoach neemt actief deel binnen de School in de Wijk-clusters. Samen met de scholen en maatschappelijke partners initieert en organiseert hij activiteiten op en rond scholen. De sportstimuleringsprogramma's als de JeugdSportPas, schoolsporttoernooien en verenigingsondersteuning neemt hij mee de wijk in en hij brengt signalen terug naar de projectleiders. Tot slot geeft de buurtsportcoach leiding aan twee collega's die cricketvereniging Rood & Wit ondersteunen met het geven van kennismakingsclinics op scholen, vooral ter voorbereiding op het schoolsporttoernooi.

gezondheidsachterstanden in een aantal wijken.

Zo richt het project Jongeren Op Gezond Gewicht zich op het bevorderen van een gezonde leefstijl bij jongeren in Haarlem-Noord en voor ouderen met dreigende diabetes is er het project Vitaal Haarlem Oost. Om lokale gezondheidsverschillen terug te dringen maakt Haarlem gebruik van de interventie “Gezond in de Wijk”. Sport en bewegen maken onderdeel uit van genoemde interventies.

Achtergrondinformatie is te vinden in bijlage 1.

Sport kan ook bijdragen aan het geestelijk welbevinden, bijvoorbeeld bij het terugdringen van depressie en dementie. Een ander aspect is het stimuleren van de zelfredzaamheid. Sport en bewegen leveren een bijdrage aan nieuwe ontmoetingen en daarmee aan het terugdringen van eenzaamheid. Het aanbod voor ouderen en mensen met een beperking, zoals dat door de buurtsportcoaches wordt gedaan, is hiervoor een middel.

Bijdrage door sport

- Verhogen van de sportparticipatie in Haarlem naar 70%, maar vooral inactieve groepen in beweging krijgen.
- Behoud en verbetering van het voorzieningenniveau (zie hoofdstuk 4).
- Aandacht voor gezonde leefstijl en bewegen door nauwe samenwerking met gemeentelijke afdelingen WWGZ (welzijn, gezondheid en zorg) en OGV (groenvoorziening) en externe partners.
- Terugdringen van gezondheidsverschillen, onder andere via Gezond In de Stad (GezondIn)
- Buurtsportcoaches besteden aandacht aan gezonde leefstijl (o.a. bij Jongeren Op Gezond Gewicht, Gezonde School, ouderen en mensen met een beperking).
- Sport inzetten ter ondersteuning en de behandeling van bepaalde geestelijke problematiek.
- Sport financieel toegankelijk maken voor ouderen onder de minimagrens (zie hoofdstuk 3d).

Vrijwillige inzet

Extra investeren in vrijwillige inzet.

Vrijwilligerswerk draagt de sport. Zonder vrijwilligers geen sportverenigingen en evenementen. Haarlemmers zetten zich hiermee in voor de samenleving en zijn betrokken bij de zorg voor mensen in hun sociaal netwerk. Hier is dus al een mooie wisselwerking ontstaan tussen mensen die een dienst leveren voor de maatschappij (sport) en de sport die een (sociaal) maatschappelijke rol vervult.

In 2013 is het project MVKT (Meer Vrijwilligers in Kortere Tijd) uitgevoerd, wat bij veel verenigingen een substantiële groei van het vrijwilligersbestand heeft opgeleverd.

Daarnaast ligt er een kans in de verplichte wederdienst in het kader van de participatiewet.

Bijdrage door sport

- Uitbreiding van het aanbod voor werving en behoud van vrijwilligers, bijvoorbeeld door projecten als MVKT. Dit vergroot het potentieel van vrijwilligers.
- Onderzoek naar mogelijkheden van inzet van mensen in het kader van de participatiewet, bijvoorbeeld via het project Vitale Sportvereniging en/of Maatschappelijk Verantwoord Verenigen.
- Buurtbewoners in staat stellen bij te dragen aan de beweegactiviteiten in de wijk door ze op te leiden als beweegassistent of coach.
- Vrijwillige inzet in de wijk door zelforganisaties zoals Stichting Ontmoet Elkaar in Parkwijk op het Cruyff Court.

Met het Sportstimuleringsfonds kan de gemeente Haarlem middelen vrijmaken om sportverenigingen en maatschappelijke organisaties te ondersteunen bij hun bijdrage aan bovengenoemde punten. Op welke manier dat kan, is te lezen in het volgende hoofdstuk.

Programma 3 Werk en Inkomen

Werk

Maximale directe uitstroom naar werk en Beschutte werkplek voor mensen met een reeds afgegeven Wsw indicatie.

“Iedereen moet kunnen meedoen in Haarlem”. De sport biedt niet alleen de sociale netwerken, maar helpt mensen ook om een aantal vaardigheden te leren en te ontwikkelen die op de arbeidsmarkt van pas komen. Sport geeft structuur in je leven en verhoogt de eigenwaarde.

Er zijn landelijk verschillende voorbeelden te zien die aantonen waarin en hoe sport een rol kan hebben in participatietrajecten of bij het bestrijden van schooluitval. Zo zijn er projecten als:

- Vitale Sportvereniging
- Maatschappelijk Verantwoord Verenigen
- Samenwerking sport met Buurtbedrijf/Paswerk
- Samenwerking sport met zorginstellingen/onderwijs
- Scholarships voor jeugd uit de wijken; toeleiding naar werk

In het verleden zijn al goede resultaten bereikt met het opleiden van kwetsbare jongeren tot leider sportieve recreatie. Een paar jongeren hebben hier zelfs hun beroep van kunnen maken. Ook voor langdurig werkzoekenden is zo’n opleiding een optie. Een opleiding kan verzorgd worden door sportorganisaties met SROI-verplichting.

Bijdrage door sport:

- Samenwerkingstrajecten tussen bestaande organisaties (bijvoorbeeld welzijn) en sportorganisaties stimuleren.
- De sport kan de werkzoekende perspectief bieden, door de werkzoekende werkervaring te laten opdoen bij een sportorganisatie. Denk bijvoorbeeld aan SROI (Social Return of Investment) constructies.
- Trajecten aanbieden voor (langdurig) werkzoekenden en in het kader van VSV (Voor- en Vroegtijdig schoolverlaten). Hiervoor moet eerst onderzoek worden gedaan naar de haalbaarheid van dit soort projecten in Haarlem.

Programma 6 Burger, bestuur en veiligheid

Veiligheid

Minder overlast op straat.

Het is belangrijk dat Haarlemmers zich veilig voelen op straat en in hun huis. Sport is een middel om moeilijke doelgroepen te activeren. Sport in de Wijk is een al eerder genoemd voorbeeld hierin. Een ander idee is samenwerking met het buurtbedrijf om toezicht te organiseren op de sportvelden om zo vandalisme te voorkomen en groepen te activeren. Maar ook al bewezen projecten zoals J-OOST (sportproject waarbij sport ingezet wordt als middel voor nazorg van ex-gedeteneerden of dreigende (jeugdige) uitvallers), Triple Threat en de Scholarships van de Krajicek Foundation zijn goed inzetbaar om de veiligheid van wijken te vergroten.

Daarnaast zal er een programma starten om vandalisme op sportaccommodaties te bestrijden. Dit gebeurt door programmatisch beheer en meer toezicht op die sportcomplexen waar de problemen het grootst zijn. Met een groter aanbod voor specifieke doelgroepen voelen mensen zich meer verbonden en verantwoordelijk voor het sportcomplex.

Bijdrage door sport

- projecten zoals J-Oost en de scholarships van de Krajicek en Cruyff Foundation breder in specifieke wijken inzetten, met als doel jongeren uit de wijk een kans te geven om een positief rolmodel te zijn in hun eigen wijk.
- Dit bezien in het bredere kader van herijking van het jongerenwerk. Ook toeleiding naar (buurt)sportverenigingen kan hierbij een oplossing zijn.

3. Sportstimuleringsfonds

Het college heeft in het coalitieakkoord middelen vrijgemaakt om de ontwikkeling van topsport, breedtesport, talentontwikkeling en sportevenementen de komende bestuursperiode mogelijk te maken. Hiervoor heeft zij het Sportstimuleringsfonds ingevoerd.

<i>Uitvoeringsregeling Breedtesport</i> Ten behoeve van: a. Sportverenigingen in het sociaal domein b. Breedtesportactiviteiten c. Ouderensportfonds € 100.000	<i>Stimuleringssubsidie</i> Subsidie/Innovatie: d. Verenigingsondersteuning e. Beweegvriendelijke omgeving f. Topsport en talentontwikkeling g. (Top)sportevenementen € 150.000
TOTAAL	€ 250.000

Uitvoeringsregeling Breedtesport

a. Sportverenigingen in het sociaal domein

In iedere wijk zijn sportverenigingen te vinden. Overdag worden de sportaccommodaties niet of nauwelijks benut. Dat kan beter! Er zijn landelijk goede voorbeelden hoe sportverenigingen een bredere maatschappelijke rol kunnen vervullen, vooral in de uren dat een sportaccommodatie of een sportkantine niet wordt gebruikt: langdurig werkzoekenden zijn werkzaam bij sportverenigingen, scholen vinden er stageplekken, eenzame ouderen vinden er een ontmoetingsplek, kantines van sportverenigingen dienen als buurthuis en er zijn verbindingen gemaakt met andere terreinen zoals zorg, cultuur en welzijn. De sportvereniging vervult een verbindende rol in de wijk. De sportvereniging versterkt hiermee zichzelf en levert een maatschappelijke bijdrage aan de samenleving.

Voor de vereniging levert het de volgende voordelen op:

- De vereniging versterkt haar voortbestaan
- De vereniging verbreedt zich naar de lokale samenleving
- Nieuwe leden, nieuwe aanwas, nieuwe vrijwilligers
- Extra inkomsten

Doel

Stimuleren en faciliteren van sportverenigingen die een bredere maatschappelijke rol willen vervullen.

Wat gaan we doen?

Sportverenigingen die de bredere maatschappelijke rol willen oppakken, worden gefaciliteerd met verenigingsondersteuning en de inzet van buurtsportcoaches. Om op korte termijn resultaat te boeken, nemen we organisaties in de arm die landelijk al successen hebben behaald. Deze aanpak is geschikt voor grote en kleine verenigingen en verenigingen met of zonder accommodatie. De nadruk van deze methode ligt op het verbinden en samenwerken met andere organisaties binnen en buiten de sport. Met de verenigingen wordt aangehaakt op bestaande initiatieven in wijken. Integrale samenwerking binnen de gemeentelijke afdelingen spreekt voor zich.

De kennis over de opzet en werkwijze wordt overgedragen aan buurtsportcoaches, zodat de maatschappelijke, vitale sportverenigingen zich als een olievlek over Haarlem kunnen gaan verspreiden.

De doelgroepen waar we ons op richten zijn groepen mensen met een fysieke of verstandelijke beperking, jongeren, ouderen (eenzaamheid/ouderdoms-dementie), werkzoekenden en uitkeringsgerechtigden en allochtonen.

b. Breedtesportactiviteiten

Naar voorbeeld van het Cultuurstimuleringsfonds kunnen aanbieders van sport- en beweegactiviteiten twee maal per jaar een aanvraag doen. Hiermee kunnen diverse sportinitiatieven ondersteund worden.

Wat gaan we doen?

Aanvragen kunnen bij de gemeente worden ingediend voor:

1. Breedtesportactiviteiten die additioneel zijn aan het reguliere aanbod;
2. Activiteiten om sport, en/of vrijwillige inzet te stimuleren en kader te versterken bij de vereniging, in de stad of in een wijk;
3. Ledenwerfactiviteiten.

De aanvragen worden beoordeeld door een onafhankelijke beoordelingscommissie aan de hand van criteria.

De criteria zijn als volgt:

- Activiteiten sluiten aan op actuele ontwikkelingen met maatschappelijke relevantie en hebben een sociaal versterkend effect.
- Activiteiten gericht op actieve sportparticipatie door alle burgers, vooral door inactieve jongeren, ouderen en mensen met een geestelijke of fysieke beperking krijgen voorrang.
- Activiteiten met bijzondere vormen van samenwerking, bijvoorbeeld tussen verschillende sportaanbieders, welzijnswerk, zorginstellingen, culturele organisaties, scholen, woningbouwcorporaties, natuur en milieu, economie (onder andere toerisme en justitie), en activiteiten met aandacht voor de LHBT-groep krijgen voorrang.

c. Ouderensportfonds

Zowel vanuit het veld als vanuit de politiek is er vraag naar een financiële bijdrage voor ouderen die willen bewegen, maar hiervoor de financiële middelen niet hebben. Landelijk is hiervoor nog geen regeling. Haarlem kan, dankzij het Sportstimuleringsfonds, middelen inzetten ter ondersteuning van deze groep ouderen.

Quote:

Mevrouw de Vries: "Eigenlijk was ik best eenzaam en had ik weinig contact met buurtgenoten. Doordat ik een stukje las in een Haarlems weekblaadje over wandelen in de wijk en contact opnam met SportSupport motiveerde een enthousiaste medewerkster mij daar letterlijk eerste stap te zetten bij deze wandelclub. Sindsdien loop ik iedere week in een pittig tempo mee onder leiding van een deskundig begeleider. Het maakt me gelukkig want en ik heb wat leuke nieuwe sociale contacten en ik voel me fysiek veel beter".

Buurtsportcoach:

"Ik krijg de gelegenheid om in contact te komen met buurtbewoners. Zo kan ik horen wat hun wensen op het gebied van bewegen zijn en of dit realiseerbaar is. Door ze persoonlijk te spreken op een spreekuur of op afspraak, kan ik vaak de drempel wegnemen die ze altijd belet heeft te gaan bewegen. Samen nemen we dan de SportSupport Beweegpas brochure 50+ door en geef ik beweegadvies. Dit gebeurt regelmatig in overleg met fysiotherapeut of huisarts. Eenmaal in beweging waarderen ze het enorm dat ik ze na een aantal weken nog eens bel om te vragen hoe het gaat en of ze nog advies nodig hebben. Dat ze dankzij mij een leuke sportclub hebben gevonden, dat geeft mij een enorme kick."

Doel

Met het Ouderensportfonds worden extra middelen ingezet voor een inactieve groep Haarlempashouders boven de 50 jaar die wel wil bewegen, maar er de financiële middelen niet voor heeft.

Wat gaan we doen?

In 2015 wordt gestart met een pilot. Met de Beweegpas kunnen 50-plussers vier keer goedkoop deelnemen aan een proefles van een sport-/of beweegaanbieder. Indien er een geschikte sport is gevonden, kunnen 50-plussers met een Haarlempas zich aanmelden bij het Ouderensportfonds. Het lidmaatschap wordt niet gratis aangeboden. Uit ervaringen met het Jeugdsportfonds is gebleken dat sporten met een volledige vergoeding niet aanmoedigt tot blijvend sporten. De financiële tegemoetkoming bedraagt honderd euro per persoon. De coördinatie van de aanvragen is in handen van een buurtsportcoach.

Stimuleringssubsidie

d. Verenigingsondersteuning

Sportverenigingen kunnen met vraagstukken terecht bij de verenigingsondersteuner van SportSupport. Facilitaire ondersteuning van verenigingen gebeurt met cursussen en workshops, maar ook een-op-een advies is mogelijk. De verenigingsondersteuner brengt de jeugd actief in contact met het aanbod van sportverenigingen door het coördineren van schoolsporttoernooien en met de JeugdSportPas/SportZ4U.

Om de sportverenigingen te ontwikkelen naar brede, maatschappelijke organisaties met een sociale functie in de wijk, worden extra middelen ingezet op verenigingsondersteuning. De buurtsportcoaches spelen hierbij een belangrijke rol. Zij leggen verbindingen tussen sportverenigingen en bewoners en de (maatschappelijke) partners in de buurt. Daarnaast wordt extra geld beschikbaar gesteld vanuit het Sportstimuleringsfonds.

Doel

- Continueren en uitbreiden huidig aanbod verenigingsondersteuning
- Uitbreiden verenigingsondersteuning met de inzet van buurtsportcoaches

Wat gaan we doen?

De huidige verenigingsondersteuning wordt gecontinueerd en versterkt. Om sportverenigingen nog beter te kunnen bedienen, worden de buurtsportcoaches bijgeschoold. De buurtsportcoaches worden het eerste aanspreekpunt voor sportverenigingen. De verenigingsondersteuner biedt steun bij complexe vraagstukken. Om verenigingen financieel te ondersteunen met activiteiten, kunnen verenigingen ook gebruik maken van het nieuwe Sportfonds (zie 3c).

e. Bewegvriendelijke omgeving

De gemeente Haarlem vindt het belangrijk dat sport bereikbaar, betaalbaar en beschikbaar is. Sport in de openbare ruimte voldoet uitstekend aan die doelstelling. Het is belangrijk voor de gemeente dat Haarlemmers kunnen fitnessen, hardlopen, fietsen en wandelen dichtbij of in de eigen woonomgeving. Sportaccommodaties zijn in een aantal 'versteende' wijken niet altijd voor handen. Aandacht voor bewegen in de openbare ruimte is daarom van belang om aan deze doelstelling te kunnen voldoen.

Uitgangspunt is dat een beweegvriendelijke omgeving geen doel op zich is, maar een bijdrage levert aan maatschappelijke- of organisatiedoelen: het bevorderen van de gezondheid, leefbaarheid, sociale cohesie, ruimtelijke kwaliteit, imago en aansluiten bij de doelstellingen van het sociaal domein.³

Dit onderwerp kan worden opgepakt als een van de onderstaande zaken aan de orde zijn:

- herstructurering
- gebiedsontwikkeling
- nieuwbouw
- aanpak openbare ruimte (vervanging van de riolering)
- een nieuwe verkeerssituatie
- tijdelijk anders bestemmen of inrichten van braakliggende terreinen
- ontwikkelen van (multifunctionele) accommodaties, zoals brede scholen en openbare sportparken
- de aanpak van speelruimtebeleid of een nieuw schoolplein

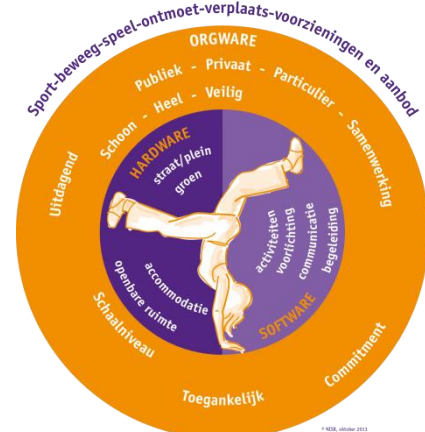
Doel

- Verbeteren van de mogelijkheden om in de directe woonomgeving te bewegen
- Vergroenen van openbare ruimte zoals speel- en schoolpleinen.
- Uitvoeren actieplan vandalisme (plaatsen borden, fysieke aanpassingen doen en specifieke programmering voor overlast gevende groepen).

Wat gaan we doen?

Vanuit het Sportstimuleringsfonds zal een kleine bijdrage worden gedaan voor de ontwikkeling van een applicatie op smartphones. Hiermee kunnen het sportaanbod en de sportmogelijkheden in de openbare ruimte worden bekeken. De beweegvriendelijke omgeving vereist een integrale aanpak. In een aantal wijken kan de BVO-scan worden uitgevoerd, de scan Beweegvriendelijke Omgeving die door NISB is ontwikkeld. Door deze scan te doen wordt inzichtelijk waar de kansen liggen om in Haarlem aanpassingen te doen in de openbare ruimte, waardoor bewegen vanzelfsprekender wordt. Dit kan gebeuren in de wijken waar nog minder dan gemiddeld in Haarlem wordt bewogen en/of waar overgewicht meer aan de orde is.

Daarnaast worden de acties uit het Beleidsuitvoeringsplan Sportaccommodaties onverminderd uitgevoerd. Om vandalisme op sportaccommodaties tegen te gaan is een actieplan opgesteld dat met ingang van 2015 wordt uitgevoerd.

³ Uit: website NISB, Beweegvriendelijke omgeving

f. Topsport en Talentontwikkeling

De gemeente Haarlem is van mening dat het belangrijk is om talentontwikkeling in de breedste zin van het woord mogelijk te maken. Haarlem profileert zich graag als stad waar talent zich kan ontplooiën.

In 2013 is onderzoek gedaan naar de resultaten en uitvoering van het Haarlems topsportbeleid vanaf 2008⁴. Met de bevindingen uit dit onderzoek is gekozen om het beleid op topsport en talentontwikkeling grotendeels te continueren met hier en daar een enkele accentverschuiving.

Doel

Haarlem creëert een aantal randvoorwaarden, zodat talentvolle topsporters een kans krijgen om zich te ontwikkelen.

Wat gaan we doen?

Het landelijk beleid op het gebied van topsportondersteuning is onlangs gewijzigd en tegelijkertijd ook onderwerp van discussie.

Topsporters worden op basis van afgesproken prestatienormen door NOC*NSF ingedeeld in topsporters met de A-, HP- en B-status. Je kunt alleen de A-, HP-, of B-status verkrijgen als je uitkomt in erkende topsportdisciplines. Alleen deze topsporters worden ondersteund.

Belangrijk voor Haarlem is dat badminton en softbal niet onder deze disciplines vallen. Dit betekent dat alleen uitzonderlijk talent een status kan krijgen.

Topsporters met status krijgen ondersteuning vanuit hun bond of NOC*NSF. De gemeentelijke ondersteuning zal gericht zijn op de niet-status sporters.

De gemeente Haarlem zal niet ondersteunen op individueel niveau. Individuele sporters ontvangen geen subsidie. Wel wil de gemeente blijven werken met een aantal kernsporten die op een kleine financiële ondersteuning kunnen rekenen. Hiervoor worden nieuwe criteria ontwikkeld.

Daarnaast kiezen we voor continuering van de ondersteuning van de twee regionale trainingscentra (RTC) in de stad: de Baseballacademy en het RTC Schaatsen (Schaatsacademie).

Individuele sporters kunnen voor hun vragen terecht bij een aanspreekpunt en kunnen in aanmerking komen voor faciliteiten, cursussen en seminars.

De huldiging topsportkampioenen blijft in kleine vorm behouden, zodat de gemeente Haarlem haar succesvolle topsporters en talenten op een waardige manier een eerbetoon kan geven.

Nieuw is dat er een 'klankbordgroep' topsport (platform topsport), talenten en evenementen wordt ingesteld. In deze groep kan lopend beleid blijvend worden gemonitord, kan worden besloten welke evenementen in aanmerking komen voor subsidie en of het aanbod slim is geclusterd, zodat een multiplier effect kan ontstaan.

g. (Top)sportevenementen

Elke twee jaar wordt de Haarlemse Honkbalweek georganiseerd. De gemeente Haarlem behoudt dit evenement graag voor de stad; honkbal zit in ons DNA, honkbal hoort bij Haarlem. Dit grootste Haarlemse sportevenement is een mooi visitekaartje voor de sport in Haarlem.

Het grootste eendaagse loopevenement, de Halve van Haarlem, heeft een zware tijd door het wegvallen van de hoofdsponsor. De gemeente Haarlem wil dit evenement behouden voor de stad omdat dit evenement een uithangbord is voor plezier in bewegen. In aanloop naar de Halve van

---

⁴ Uit: Met Talent naar de Top, Evaluatie- en adviesrapport talentontwikkelingsbeleid gemeente Haarlem, door Jochem de Boer

Haarlem worden looptrainingen aangeboden aan inactieve Haarlemmers. Daarom zal een bijdrage worden gedaan vanuit het Sportstimuleringsfonds.

Voor een extra (top)sportevenement is jaarlijks een bedrag beschikbaar, mits er wordt voldaan aan een aantal te ontwikkelen criteria.

Wat gaan we doen?

Behouden van de Honkbalweek en de Halve van Haarlem en middelen beschikbaar stellen voor een extra (top)sportevenement.

Doel

Ondersteunen van (top)sportevenementen die passen bij de status van de stad en/of werken als motivator van Haarlems sporttalent.

4. Bezuinigingsopdracht accommodaties

Voor de bezuinigingsopdracht van € 300.000 volgt in 2015 een voorstel dat in de kadernota kan worden verwerkt. De bezuiniging zal moeten worden gevonden op het terrein van sportaccommodaties.

Momenteel wordt hier onderzoek naar gedaan. Bij aanvang van het onderzoek zijn de volgende denkrichtingen besproken met de klankbordgroep buitensport:

1. Optimaliseren van het gebruik van sportaccommodaties

- A. Inventariseren van sportparken en velden die niet of nauwelijks gebruikt worden.
- B. In kaart brengen van feitelijk gebruik van velden en mogelijke restcapaciteit.

2. Financieringskosten/ vaste lasten verminderen

- A. Investeringsplan buitensport onder de loep nemen.
- B. Afstemmen van de vervanging van velden op het feitelijk gebruik van de velden.
- C. Afschrijvingstermijn verlengen.

3. Variabele kosten reduceren

- A. Zelfwerkzaamheid van de verenigingen vergroten. Onderzoeken waar er nog mogelijkheden liggen met in het achterhoofd dat de afgelopen jaren al veel mogelijkheden zijn benut (o.a. bij het opstellen van de kruisjeslijst voor het onderhoud).
- B. Het in kaart brengen van mogelijkheden om te besparen door duurzame oplossingen.

4. Inkomsten verhogen

- A. In de uren dat de verenigingen de velden en accommodatie niet gebruikt onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de sportaccommodaties te verhuren. Deze inkomsten komen op de rekening van SRO en verlagen daarmee de exploitatielast.
- B. Op basis van de inventarisatie van de restcapaciteit en mogelijkheden van sportaccommodaties verbanden leggen met de ontwikkelingen in het sociaal domein. Door samenwerking met maatschappelijke partners die willen investeren en participeren, kunnen de inkomsten worden vergroot. Mogelijke thema's zijn het vergroten van de participatie, of ouderen en mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, of dagbesteding van kwetsbare groepen.
- C. Projecten die worden uitgevoerd op de sportparken (bijvoorbeeld VSV/ MVV) een taakstelling geven om extra inkomsten te realiseren die de exploitatie verbeteren.

5. Tarieven heroverwegen

Het verhogen van tarieven met uitsluitend als doel het realiseren van de bezuiniging is voor de gemeente Haarlem echt het allerlaatste redmiddel.

5. Financiën en het Sportstimuleringsfonds (op jaarbasis)

	Sportstimulerings fonds	Bestaande middelen sportstimulering (inclusief combifuncties (ook cultuur))	Bestaande middelen sportaccommoda ties
Breedtesport	€ 100.000	€ 1.144.000	
Schoolzwemmen		€ 211.000	
Topsport en talentontwikkeling en (top)sportevenement en inclusief Honkbalweek	€112.000		
Innovatiebudget en stimuleringssubsidie	€ 38.000		
Accommodatiebeleid			€ 4.700.000
Duurzame voorzieningen			€ 100.000
Investeringsplan			€ 1.300.00
Totaal	€ 250.000	€ 1.355.000	€ 6.100.000

Samenvattend: Agenda voor de Sport 2015-2019 in een Actieplan

Hoofdstuk	Bijdrage door Sport
Sport en bewegen in het sociaal domein: versterken sociale netwerken	- Versterken van de sportverenigingen, zodat deze de activiteiten voor doelgroepen in dit domein kunnen opvangen. - Samenwerking met de diverse organisaties voor geestelijke gezondheidszorg of andere instellingen voor activering van kwetsbare groepen. - Continueren aanpak Aangepast sporten. - Bevorderen van de acceptatie en de gelijke behandeling van LHBT'ers bij sportverenigingen met de 'verklaring gelijke behandeling in de sport' - Aandacht voor het LHBT-beleid bij sportevenementen en –activiteiten - Afstemming met de uitvoerende partners van het regenboogbeleid en SportSupport over de activiteiten.
Sport en bewegen in het sociaal domein: Opvoeden en Opgroeien	- Behoud van het bestaande aanbod Sport in de Wijk, projecten vanuit School in de Wijk, combinatiefuncties en buurtsportcoaches. - Versterken van de signaleringsfunctie richting onder andere de sociale wijkteams en intensiveren van de samenwerking met de CJG-coaches en welzijnsorganisaties.
Sport en bewegen in het sociaal domein: Fysieke en geestelijke gezondheid	- Verhogen van de sportparticipatie in Haarlem naar 70%, maar vooral inactieve groepen in beweging krijgen. - Behoud en verbetering van het voorzieningenniveau (zie hoofdstuk 4). - Sport inzetten ter voorkoming en genezing van bepaalde geestelijke problematiek - Het continueren van een aanbod voor ouderen via de buurtsportcoaches. - Sport financieel toegankelijk maken voor ouderen onder de minimagrens
Sport en bewegen in het sociaal domein: Vrijwillige inzet	- Uitbreiding van het aanbod voor werving en behoud van vrijwilligers, bijvoorbeeld door projecten als MVKT aan te bieden. Dit vergroot het potentieel van vrijwilligers. - Onderzoek naar mogelijkheden van inzet van mensen in het kader van de participatiewet, bijvoorbeeld via het project vitale sportvereniging. - Buurtbewoners in staat stellen bij te dragen aan de beweegactiviteiten door ze op te leiden als beweegassistent of coach. - Vrijwillige inzet in de wijk door zelforganisaties zoals bv. Stichting Ontmoet elkaar in Parkwijk op het Cruyff Court.
Sport en bewegen in het sociaal domein: werk	- De werkzoekende ervaring laten opdoen in het brede scala van activiteiten die binnen de sport uitgevoerd moeten worden. - Samenwerkingstrajecten tussen bestaande organisaties (bijvoorbeeld welzijn) en sportorganisaties stimuleren. - De sport kan de werkzoekende perspectief bieden.

	Denk bijvoorbeeld aan SROI (Social Return of Investment) constructies. - Trajecten aanbieden voor (langdurig) werkzoekenden en in het kader van VSV (Voor- en Vroegtijdig schoolverlaten). Hiervoor moet eerst onderzoek worden gedaan naar de haalbaarheid van dit soort projecten in Haarlem.
Sport en bewegen in het sociaal domein: veiligheid	- projecten zoals J-Oost en de scholarships van de Krajicek en Cruyff Foundation breder in specifieke wijken inzetten, met als doel jongeren uit de wijk een kans te geven om een positief rolmodel te zijn in hun eigen wijk. - Dit bezien in het bredere kader van herijking van het jongerenwerk. Ook toeleiding naar (buurt)sportverenigingen kan hierbij een oplossing zijn.
Sportstimuleringsfonds	- Stimuleren en faciliteren van sportverenigingen die een bredere maatschappelijke rol willen vervullen. - Verenigingen versterken met verenigingsondersteuning - Extra breedtesportactiviteiten - Met het Ouderensportfonds worden extra middelen ingezet voor een inactieve groep Haarlempashouders boven de 50 jaar die wel wil bewegen, maar er de financiële middelen niet voor hebben. - Haarlem creëert een aantal randvoorwaarden, zodat talentvolle topsporters een kans krijgen om zich te ontwikkelen. - Ondersteunen van (top)sportevenementen die passen bij de status van de stad en/of werken als motivator van Haarlems sporttalent. - Verbeteren van de mogelijkheden om in de directe woonomgeving te bewegen
Beweegvriendelijke omgeving	- Vergroenen van openbare ruimte zoals speel- en schoolpleinen. - Uitvoeren actieplan vandalisme (plaatsen borden, fysieke aanpassingen doen en specifieke programmering voor overlast gevende groepen). Zie bijlage 3.
Bezuinigingsopdracht sportaccommodaties	- Voorstel bezuiniging € 300.000

Bijlage 1

Continueren speerpunten Agenda voor de Sport 2010-2014

In de Agenda voor de Sport zijn speerpunten opgesteld bij verschillende thema's. De speerpunten op het gebied van breedtesport en gezondheid zijn nog actueel en worden gecontinueerd.

a. Breedtesport

Om sport voor jong en oud laagdrempelig en toegankelijk te maken en te houden, worden stimulerings- en kennismakingsactiviteiten georganiseerd. Stichting SportSupport Kennemerland (SportSupport), hoofduitvoerder van het gemeentelijk breedtesportbeleid, verstrekt daarnaast informatie en advies, biedt organisatiekracht aan de georganiseerde sport en organiseert sportevenementen.

De uitvoering wordt de komende jaren voortgezet. De activiteiten richten zich vooral op de jeugd t/m 12 jaar, jongeren t/m 23 jaar en ouderen vanaf 50 jaar. Het aanbod voor inactieve volwassenen tot 50 jaar is groeiende. Binnen deze doelgroepen is extra aandacht voor mensen met een beperking, kansarme jeugd (lage SES) en kinderen en volwassenen met overgewicht.

Het gaat om de volgende activiteiten:

- Kennismakingslessen voor leerlingen in het basisonderwijs (JeugdSportPas), voortgezet onderwijs (SportZ4U) en 50-plussers (Beweegpas 50+);
- Sportactiviteiten op pleinen en in zalen voor jeugd en jongeren (6-23 jaar) waarvoor sport niet vanzelfsprekend is (Sport in de Wijk). Kinderen kunnen gratis meedoen. Vrijwilligers uit de wijk krijgen de mogelijkheid een cursus te volgen om trainers te assisteren;
- Activiteiten voor inwoners met een lichamelijke, verstandelijke, visuele, auditieve en/of chronische beperking;
- Schoolsporttoernooien voor de leerlingen van de basisschooljeugd en voortgezet onderwijs, waaronder de tweejaarlijkse Olympische Dag;
- Bewegingsaanbod en voedingsadvies voor vrouwen i.s.m. moedercentra, zelfhulp- en welzijnsorganisaties;
- Adviseren en ondersteunen van sportverenigingen om het vrijwilligerswerk veilig en goed georganiseerd te laten plaats vinden;
- Ondersteunen van sportverenigingen met kennis en advies (informatieavonden en 1 op 1-advies);
- Aanbod voor inactieve volwassenen, zoals looptrainingen in aanloop naar de Halve van Haarlem.

Quote buurtsportcoach:

"Kinderen zitten tegenwoordig vaak achter de computer, overgewicht komt meer voor. Met Sport in de Wijk willen we ze de straat op krijgen om te sporten en spelen."

Landelijke subsidies breedtesport

Het ministerie van VWS wil met het programma 'Sport en Bewegen in de Buurt' ervoor zorgen dat de gezonde keuze ook een makkelijke keuze wordt. Daarvoor zijn twee impulsregelingen in het leven geroepen: de impulsregeling voor combinatiefunctionarissen/buurtsportcoaches en de Sportimpuls.

De gemeente Haarlem maakt gebruik van de Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches. Er zijn 27 fte. combinatiefunctionarissen/buurtsportcoaches werkzaam in Haarlem. In Haarlem zijn zij werkzaam bij SportSupport, cultuurpartners, Stichting Sint Bavo, SRO en Koninklijke HFC.

De buurtsportcoaches hebben als specifieke opdracht het organiseren van een sport- en beweegaanbod in de buurt en het maken van een verbinding tussen sport- en beweegaanbieders en andere sectoren zoals zorg, welzijn, jeugdzorg en kinderopvang en onderwijs. Er is altijd sprake van een combinatie met sport en bewegen. De buurtsportcoaches zijn grotendeels wijkgericht ingezet. De verankering in de wijken is de laatste jaren steeds sterker geworden. Meer en meer wordt samengewerkt met partijen uit het sociale domein, zoals de GGD, CJG, zorgorganisaties, maatschappelijk werk, welzijnsorganisaties, kinderopvang en wijkteams. De coaches bouwen een vertrouwensband op met de doelgroepen en hebben een signaal-, opvoedings- en stimuleringsfunctie.

De Sportimpuls is een subsidieregeling die lokale sport- en beweegaanbieders financieel ondersteunt bij de opzet van activiteiten die ze ondernemen om meer mensen langdurig te laten sporten en bewegen. Deze activiteiten bestaan uit het opstarten en aanbieden van sportaanbod voor mensen die niet of nauwelijks sporten en bewegen of dreigen te stoppen met sporten en bewegen. De Haarlemse sportaanbieders kunnen desgewenst ondersteuning ontvangen van SportSupport bij het opstellen van aanvraag. Een aantal Haarlemse aanvragen zijn al gehonoreerd en van start gegaan.

Doelstellingen voor de Agenda 2015-2019

Continueren van de huidige sportstimuleringsactiviteiten

- Faciliteren van buurtsportcoaches als verbinder, in een wijk
- Stimuleren en ondersteunen van sportaanbieders die gebruik willen maken van landelijke programma's zoals de Sportimpuls

b. Gezondheid

De jeugd en ouderen (50+) zijn als prioritaire doelgroepen aangewezen in het gemeentelijk gezondheidsbeleid. De relatie sport – jeugd – onderwijs was al langer gelegd en heeft de afgelopen jaren een stevige impuls gekregen door de aanstelling van combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches. Schoolzwemmen is in de vorm van een zwemgymles succesvol geïntroduceerd en via School in de Wijk-projecten wordt onder andere geïnvesteerd in een gezonde leefstijl. Aandacht voor een gezonde leefstijl blijft ook in de komende periode aandacht krijgen bij specifieke projecten voor ouderen, pre-diabeten, Jongeren op Gezond Gewicht en Gezonde School. Tevens richten we ons op het verder terugdringen van lokale gezondheidsverschillen en is er aandacht voor wijken waar sprake is van gezondheidsachterstanden. Burgerparticipatie speelt daar een belangrijke rol bij. Het landelijke gezondheidsprogramma 'Gezond In De Stad' wordt ingezet om gezondheidsachterstanden terug te dringen door het stimuleren van een gezonde leefstijl van risicogroepen en een gezonde leefomgeving in wijken verder te bevorderen.

Doelstellingen voor de Agenda 2015-2019

- Aandacht voor gezonde leefstijl en bewegen door nauwe samenwerking met gemeentelijke afdelingen WWGZ (welzijn, gezondheid en zorg) en OGV (groenvoorziening) en externe partners
- Terugdringen van gezondheidsverschillen, onder andere via Gezond In de Stad (GezondIn)
- Buurtsportcoaches besteden aandacht aan gezonde leefstijl (o.a. bij Jongeren op Gezond Gewicht, Gezonde School, ouderen en mensen met een beperking).

Bijlage 2 Stand van zaken Beleidsuitvoeringsplan Sportaccommodaties

Onderdeel	Stand van zaken	planning
1. Uitwerken en onderzoeken van de voorwaarden waaronder eigendomsoverdracht zou kunnen plaatsvinden van de kleedaccommodatie naar sportverenigingen.	Uitgezocht. De kosten hiervan zijn voor verenigingen te hoog	afgerond
2. Huurtariefstructuur Buitensport	Tariefstructuur buitensport per 2016 aangepast. De aanpassingen gaan gefaseerd; 50% in 2016 en 50% in 2017.	2016 invoeren
2a. Ontwikkelen van een lijst met daarin opgenomen welke onderdelen onder het huurtarief vallen voor de huurder en welke zaken voor de verhuurder zijn.	Afgerond. Kruisjeslijsten worden bijgevoegd bij huurcontracten.	Afgerond
3. Inventarisatie gymzalen en bezettingsgraad	Afgerond	Afgerond
4. Onderhoud Binnensport	Conditieniveau is verbeterd, onderhoud is opgepakt.	Ingezet, jaarlijks onderhoud
5. Inventarisatie buitensportaccommodaties en bezettingsgraad optimaliseren	Lopend	2015
6. Vandalisme	Er is een plan opgesteld om vandalisme aan te pakken. Op dit moment wordt het plan uitgevoerd. (zie speerpunten)	2015
7. Multifunctionaliteit sportaccommodaties, eerste inventarisatie	Lijst opstellen met opties om sportaccommodaties multifunctioneler te maken (binnen- en buitensport)	2015
8. Duurzaamheid sportaccommodaties	Opgenomen in de programmabegroting Daarnaast wordt de regeling toegankelijker gemaakt, waardoor meer verenigingen, zoals ook binnensport, gebruik kunnen maken van deze regeling.	2015
9. Inventarisatie zwembadtarieven, bezettingsgraad en afspraken over verenigingsruimten in de zwembaden	- Sleuteluren worden ingevoerd - Gebruikersovereenkomst en Addendum afgerond in 2015 - Tariefstructuur wordt onderzocht in 2015 - Uitzoeken mogelijkheden zwemlessen - Toekomstvisie zwembaden	2015
13. Regionale afstemming en Olympische ambities	- Olympisch Plan is stopgezet - Regionaal zijn er verschillende gezamenlijke projecten opgepakt: - Werving extra vrijwilligers - Plan aangepast sporten - Regionale scan buitensportaccommodaties en migratiestromen	2015
14. Gebiedsontwikkeling	Sport is goed aangesloten bij de gebiedsdagen.	jaarlijks

Bijlage 3

LHBT-emancipatie en diversiteit in de sport

Inleiding

In de periode 2012-2014 heeft Haarlem zich met het koplopersbeleid ten doel gesteld dat er minder discriminatie, meer acceptatie en meer veiligheid voor de LHBT-gemeenschap in onze stad is. In deze periode zijn bijeenkomsten, conferenties en activiteiten georganiseerd om de sociale acceptatie van de LHBT-gemeenschap te bevorderen. Haarlem is gevraagd om als vervolg op het koplopersbeleid over de periode 2015-2017 als Regenboogstad te fungeren. Een Lokaal Actieplan Regenboogstad Haarlem 2015-2017 is in ontwikkeling. Een van de aandachtspunten in dit beleid is het bevorderen van de acceptatie en de gelijke behandeling van LHBT'ers in de sport.

In kader:

Het emancipatiebeleid voor de LHBT-doelgroep vormt voor het eerst een onderdeel van het sportbeleid. Waarom Haarlem dit belangrijk vindt? Van de Nederlandse bevolking van 16 jaar en ouder is 9,4 % van de mannen en 17,1 % van de vrouwen niet uitsluitend heteroseksueel (Sociaal en Cultureel Planbureau, 2012). Meer dan een kwart van de LHBT'ers (Lesbiennes, Homoseksuelen, Biseksuelen en Transgenders) is op de sportvereniging niet open over hun seksuele geaardheid. Dit percentage is veel hoger dan openheid in familie- en vriendenkring. Vijftien procent van de homoseksuele sporters en zes procent van de lesbische sporters geeft aan te maken te hebben gehad met homo-onvriendelijke bejegening. Een kwart van de teamsporters zegt getuige geweest te zijn van vervelende opmerkingen over homoseksuelen en 39% zelfs van fysieke agressie. Bij voetbal zijn deze percentages respectievelijk 30% en 48% (SCP, 2012). Teamsporters hebben vaker te maken met opmerkingen over homoseksualiteit dan solosporters. Hoewel homo's en hetero's ongeveer net zoveel aan sport doen, mijden homomannen teamsporten zoals voetbal en zijn individuele sporten bij homomannen en lesbische vrouwen verreweg favoriet (SCP, 2012).

Visie van gemeente Haarlem

Iedereen telt mee. Verschillen in seksuele geaardheid binnen een groep beschouwt Haarlem als een verrijking voor de stad. Diversiteit is een integraal onderdeel van het beleid. Waar nodig komen we met specifieke maatregelen. Waar we kansen zien, benutten we die.

Wat gaan we doen?

Vijftien sportverenigingen hebben in 2012 de 'verklaring gelijke behandeling in de sport' ondertekend. Aan de hand van een evaluatie in 2015 worden de goede voorbeelden gedeeld, bijvoorbeeld tijdens een conferentie voor sportverenigingen. Met praktische handreikingen worden verenigingen geprikkeld om zichtbaar wat met het onderwerp te gaan doen. Het doel is het aantal verenigingen dat de verklaring ondertekent uit te breiden naar honderd verenigingen. De verklaring wordt aangescherpt met meetbare doelen. Ook wordt naar een koppeling van LHBT-emancipatie met sportevenementen en sportactiviteiten gezocht. Het Sportfonds in deze Agenda besteedt hier al aandacht aan. Aandacht voor LHBT'ers bij de jaarlijkse huldiging van sportkampioenen is ook een optie.

Speerpunten en doelstellingen

- Bevorderen van de acceptatie en de gelijke behandeling van LHBT'ers bij sportverenigingen
- Honderd sportverenigingen hebben in 2019 de 'verklaring gelijke behandeling in de sport' ondertekend.
- Aandacht voor het LHBT-beleid bij sportevenementen en -activiteiten
- Na vaststelling van het Koplopersbeleid 2015-2017 volgt afstemming met de uitvoerende partners van het regenboogbeleid en SportSupport over de activiteiten in deze periode.

Literatuurlijst

Regeerakkoord 'Bruggen slaan', Rijksoverheid 2012

Coalitieprogramma Samen Doen!, Gemeente Haarlem 2014

Nota Transitie sociaal domein 'Samen voor elkaar', gemeente Haarlem 2012

Omnibusonderzoek 2014, gemeente Haarlem

Gezond beleid voor een gezonde leefstijl – Haarlemse nota gemeentelijk gezondheidsbeleid 201-2014, Gemeente Haarlem 2011

Een gezonder Nederland – Kernboodschappen van de Volksgezondheid Toekomstverkenning 2014 (VTV-2014), RIVM 2014

Naar een homovriendelijk sportklimaat in de gemeente
Handreiking lokaal roze beleid in de sport, Alliantie Gelijkspele / MOVISIE, subsidie ministerie OCW, Utrecht 2012

Lijst met afkortingen en begrippen

CIOS	Centraal Instituut Opleiding Sportleiders
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheids Zorg
G-sport	Gehandicaptensport
Inholland	Hogeschool Inholland, Haarlem
JOGG	Jongeren Op Gezond Gewicht. In een JOGG-gemeente werken alle lokale partijen uit onderwijs, Zorg, bedrijfsleven, sport, recreatie, woningbouw, welzijn en media samen om gezond eten en bewegen voor jongeren gemakkelijk en aantrekkelijk te maken
MVV	Maatschappelijk Verantwoord Verenigen
OGV	Openbare Ruimte, Groen en Verkeer
SRO	Sport Recreatie Onderwijs, zorgt voor beheer en exploitatie sportaccommodaties
STK	Stichting Topsport Kennemerland
VSV	Vitale Sportvereniging
WWGZ	Wonen, Welzijn, Gezondheid en Zorg